

Ta informativni list je bil pripravljen v sodelovanju s Svetom notariatov EU (CNUE).

1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?

Slovaško pravo ne dovoljuje dednih pogodb ali skupnih oporok.

Oporoke se lahko sestavijo na več načinov:

- 1. Oporoka, ki jo oporočitelj napiše lastnoročno**, mora vsebovati njegov lastnoročni podpis in datum. Pri tako napisani oporoki podpisi prič niso potrebni.
- 2. Oporoka, napisana na drug način** (na primer na računalnik oziroma pisalni stroj ali če oporoko napiše oseba, ki ni oporočitelj), mora biti podpisana pred dvema pričama, ki s podpisom oporoke potrdita, da je v njej resnično izražena oporočiteljeva poslednja volja. Tako napisana oporoka mora prav tako vsebovati oporočiteljev lastnoročni podpis in datum.
- 3. Oporoka v notarski obliki.** Notar je odgovoren za vsebinske in formalne zahteve glede te vrste oporoke. Vsaka notarska oporoka mora biti vpisana v centralni notarski register oporok.
- 4. Posebna oblika oporoke** se uporabi, ko je oporočitelj v slabem zdravstvenem stanju, ne vidi ali ne sliši oziroma ne more brati ali pisati. V takih primerih morajo biti navzoče tri priče. Oporoko najprej poslušajo, nato pa jo potrdijo s podpisom. V dokumentu je treba navesti osebo, ki ga je napisala, in osebo, ki ga je glasno prebrala, ter opisati, kako je bilo potrjeno, da dokument vsebuje oporočiteljevo resnično voljo. Priče so lahko le poslovno sposobne osebe. Priče ne morejo biti osebe, ki so slepe, gluhe ali neme, ki ne obvladajo jezika, v katerem je oporoka napisana, ali so oporočni dediči.

Da je oporoka veljavna, morajo biti v njej navedeni dan, mesec in leto, ko je bila sestavljena. Pomemben del vsebine je seveda določitev dedičev, ki bodo podedovali zapuščino v celoti ali njene sorazmerne deleže ali določene predmete (kdo bo prejel kaj).

Če je oporočitelj oporoko napisal lastnoročno, je priporočljivo, da osebam, ki so mu blizu, pove, kje je oporoka shranjena.

Kakršni koli pogoji, povezani z oporoko, nimajo pravnih učinkov.

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Notarji morajo po uradni dolžnosti vpisati notarske oporoke v centralni notarski register oporok, ki ga vodi notarska zbornica. Oporok, sestavljenih, kot je opisano v točkah 1, 2 in 4 zgoraj, ni treba vpisati v register, vendar se lahko na zahtevo oporočitelja ali druge osebe predložijo v hrambo notarju. Notar mora tako hrambo prav tako vpisati v centralni notarski register oporok.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Da, člen 479 civilnega zakonika (zakon št. 40/1964, *Občiansky zákonník*) določa nujne deleže zapuščine in dediče, ki so do njih upravičeni (*neopomenuteľný dedič*): „*Mladoletni potomci morajo prejeti vsaj toliko, kolikor znaša njihov delež zapuščine po zakonu, polnoletni potomci pa morajo prejeti vsaj toliko, kolikor znaša ena polovica njihovega deleža po zakonu. Če je oporoka v nasprotju z navedenim, zadevni del oporoke ni veljaven, razen če so bili navedeni potomci razdedinjeni.*“

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

Dedovanje se izvrši na podlagi zakona, z oporoko ali obema mehanizmoma. Če pokojnik ni sestavil oporoke ali če obstaja premoženje, ki vanjo ni bilo vključeno, se dedovanje izvrši na podlagi zakona glede na dedne rede.

Prvi dedni red

V prvem dednem redu dedujejo pokojnikovi otroci in zakonec po enakih delih. Če otrok ne deduje, se njegov delež razdeli med njegove otroke po enakih delih. Če tudi ti otroci ali kateri od njih ne dedujejo, dedujejo njihovi potomci po enakih delih.

Če pokojnik ni zapustil potomcev ali njegovi potomci ne dedujejo (tj. vsi so se odpovedali dediščini, nihče od njih ni dedno sposoben, vsi so bili veljavno razdedinjeni ali niso upoštevani), dedujejo dediči drugega dednega reda.

Drugi dedni red

Če ne dedujejo pokojnikovi potomci, v drugem dednem redu dedujejo zakonec, pokojnikovi starši in vsi, ki so živeli v skupnem gospodinjstvu s pokojnikom vsaj eno leto pred njegovo smrtjo in so zato skrbeli za skupno gospodinjstvo ali pa jih je pokojnik preživljal. Dediči drugega dednega reda dedujejo po enakih delih, vendar mora zakonec vedno prejeti vsaj polovico zapuščine.

Tretji dedni red

Če ne dedujejo niti zakonec niti nobeden od staršev, v tretjem dednem redu dedujejo po enakih delih pokojnikovi bratje in sestre ter vsi, ki so živeli v skupnem gospodinjstvu s pokojnikom vsaj eno leto pred njegovo smrtjo in so zato skrbeli za skupno gospodinjstvo ali pa jih je pokojnik preživljal. Če kateri od pokojnikovih bratov in sester ne deduje, zadevni delež prejmejo otroci pokojnikovega brata oziroma sestre po enakih delih.

Četrty dedni red

Če ne deduje noben dedič tretjega dednega reda, v četrtem dednem redu dedujejo pokojnikovi stari starši po enakih delih, če pa ne deduje nobeden od starih staršev, dedujejo njihovi otroci po enakih delih.

Če dedičev ni, zapuščina samodejno preide na državo.

5 Kateri organ je pristojen:

5.1 glede vprašanj dedovanja?

Okrožno sodišče, na območju katerega je imel pokojnik ob smrti stalno prebivališče, ali če ni imel stalnega prebivališča na Slovaškem, okrožno sodišče, na območju katerega je imel premoženje, če pa ni takega sodišča, je to sodišče, na območju katerega je pokojnik umrl. Okrožno sodišče imenuje notarja za ukrepanje in odločanje v zadevi. Za akte notarja se šteje, da so akti sodišča. Ta pooblastitev ne zajema odločitve o začetku zapuščinskega postopka, prošnje za zagotavljanje pravne pomoči v tujini, odločitve o razrešitvi notarja in notarskega osebja niti sklepa o razveljavitvi sklepa o dedovanju, če se naknadno ugotovi, da je zapustnik živ ali da je bila izjava o smrti zapustnika umaknjena.

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?

Dediči podajo ustno izjavo o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu pred notarjem ali pa napišejo pisno izjavo in jo pošljejo zapuščinskemu sodišču v enem mesecu od dneva, ko jih je sodišče obvestilo o pravici, da se odpovejo dediščini ali jo sprejmejo, in posledicah take izjave.

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

Volila v slovaškem pravu niso predvidena.

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Ni posebne izjave o odpovedi nujnemu deležu ali njegovem sprejemu. Postopek je podoben izjavi o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu, le da enomesečni rok ne velja.

6 Kratek opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Matični urad obvesti pristojno okrožno sodišče o smrti osebe v svojem okrožju. Sodišče začne postopek, tudi po uradni dolžnosti, ko izve, da je nekdo umrl ali bil razglašen za mrtvega. Najprej v centralnem notarskem registru oporok preveri, ali je pokojnik zapustil oporoko, listino o razdedinjenju, preklic oporoke ali listine o razdedinjenju ali izjavo o izbiri nacionalnega prava v skladu s posebno zakonodajo, ter ugotovi, pri katerem notarju je listina deponirana. Sodišče opravi predhodno preiskavo, da ugotovi dediče, pokojnikovo zapuščino in dolgove, ter sprejme vse nujne ukrepe, ki so potrebni za zavarovanje zapuščine. Zapuščinska obravnava ni potrebna, če sodišče potrdi, da zapuščino prejme en sam dedič, ali če zapuščina samodejno preide na državo.

Če dedovanje ni sporno, notar kot pooblaščenec sodišča izda sklep o dedovanju v naslednjih primerih:

zapuščino prejme en sam dedič;

zapuščina samodejno preide na državo;

dediči so se med seboj dogovorili o razdelitvi; če je upnikova terjatev del zapuščine, je vsak upnik pokojnika prav tako stranka tega dogovora;

dediči in pokojnikovi upniki so sklenili dogovor o prenosu zapuščine s čezmernimi dolgovi za plačilo dolgov;

če stranke ne morejo doseči dogovora, notar potrdi delež zapuščine za vsakega dediča ali zapuščino razdeli dedičem in odloči, kaj bo prejel vsak od njih; notar ne odobri dogovora o razdelitvi zapuščine in potrdi delež zapuščine za vsakega dediča ali zapuščino razdeli dedičem in odloči, kaj bo prejel vsak od njih.

Pravnomočni sklep o dedovanju je dokument, s katerim se pravice prenesejo na dediče.

Če je odločba o dednih pravicah odvisna od ugotovitve spornih dejstev in če upravni postopek ne uspe, sodišče odredi dediču, čigar pravica se zdi manj verjetna, naj vložijo tožbo za ugotovitev spornih dejstev. Sodišče določi tudi rok za vložitev tožbe, ki ne sme biti krajši od enega meseca.

Če ima zapuščina čezmerne dolgove, dediči in pokojnikovi upniki pa ne sklenejo dogovora o prenosu zapuščine za plačilo dolgov, lahko sodišče odredi likvidacijo zapuščine. V sklepu o likvidaciji pozove upnike, naj mu v določenem roku sporočijo svoje terjatve, sicer izgubijo pravice do njih.

Sodišče (notar kot pooblaščenec sodišča) izvede likvidacijo zapuščine s čezmernimi dolgovi tako, da proda vse pokojnikovo premoženje po ceni, ki je običajna za primerljivo premoženje. Pooblaščenec sodišča pri prodaji premoženja nastopa za stranke v svojem imenu, vendar upošteva vse ugodnejše predloge strank v zvezi z likvidacijo premoženja. Notar izkupiček od prodaje položi na bančni račun, ki ga je odprl v ta namen. Če po likvidaciji ostane kakršno koli premoženje, to preide na državo z učinkom od dneva pokojnikove smrti.

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali voliljemalec?

Dediščina preide na dediče ob pokojnikovi smrti. Sklep o dedovanju ali sodna odločba imata samo ugotovitveni učinek glede dejstva, ki se je zgodilo v preteklosti. Vendar je mogoče z zapuščino v celoti razpolagati šele na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju ali sodne odločbe.

Dan pokojnikove smrti je treba dokazati z mrljskim listom, potrdilom o smrti, ki ga izda poseben register slovaškega notranjega ministrstva, ko slovaški državljan umre v tujini, ali sodno odločbo, izdano v postopku za razglasitev osebe za mrtvo v primeru pogrešanih oseb, v kateri datum smrti določi sodišče. Slovaške državljanke lahko za mrtve razglasijo samo slovaška sodišča. Slovaška sodišča lahko razglasijo tuje državljanke za mrtve, vendar pravne posledice veljajo samo za osebe, ki imajo stalno prebivališče na Slovaškem, ter samo za premoženje, ki je na Slovaškem.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Da, dediči so odgovorni za plačilo pokojnikovih dolgov in razumnih stroškov, povezanih z njegovim pogrebom, vendar le do vrednosti zapuščine, ki preide nanje. Dedičem ni treba plačati pokojnikovih dolgov s svojim premoženjem. Če je dedičev več, so odgovorni za plačilo stroškov pogreba in dolgov pokojnika v skladu z deležem, ki ga prejmejo glede na celotno zapuščino. Če ima zapuščina čezmerne dolgove, se lahko dediči dogovorijo z upniki, da prepustijo zapuščino za plačilo dolgov. Sodišče odobri ta dogovor, če ni v nasprotju z zakonom ali moralnimi načeli.

9 Kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

Za vpis v zemljiško knjigo je pristojen okrožni organ, na območju katerega je nepremičnina. Okrožni organ vpis opravi po uradni dolžnosti ali na podlagi vloge lastnika ali druge pooblaščenec osebe. Vloga za vpis je treba vložiti v pisni obliki, vključevati pa mora:

(a) vložnikovo ime (poslovno ime) in stalno prebivališče (registrirani sedež);

(b) ime okrožnega organa, na katerega je vloga naslovljena;

(c) javno listino ali drug dokument, ki potrjuje lastništvo nepremičnine;

(d) seznam prilog. Priloge k vlogi za vpis so:

(i) javna listina ali drug dokument, ki potrjuje lastništvo nepremičnine; če gre za vpis zastavne pravice, ki izhaja iz zakona, ni treba priložiti dokumenta, ki potrjuje obstoj zahtevka;

(ii) identifikacijska oznaka parcele, če lastništvo nepremičnine ni vpisano v listino o lastništvu;

(iii) drugi dokumenti, ki imajo dokazno vrednost v postopku.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Imenovanje upravitelja ni obvezno. Če pa je to potrebno zaradi splošnega interesa ali pomembnega interesa strank, sodišče po uradni dolžnosti sprejme nujne ukrepe, da zavaruje zapuščino, pri čemer lahko tudi imenuje upravitelja. Upravitelj je najpogosteje eden od dedičev ali druga oseba, ki je blizu pokojniku, lahko pa je to tudi notar, ki ni pooblaščenec sodišča v zadevnem zapuščinskem postopku.

Upravitelj, imenovan po slovaškem pravu, se razlikuje od upravitelja po običajnem pravu.

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Oporoko izvrši notar, ki je imenovan kot pooblaščenec sodišča. Dediči upravljajo zapuščino, pridobljeno z dedovanjem, vendar potrebujejo dovoljenje sodišča za razpolaganje s predmeti, vključenimi v zapuščino, pred zaključkom zapuščinskega postopka in vsa druga dejanja, ki presegajo običajno upravljanje.

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Upravitelj med zapuščinskim postopkom sprejme vse ukrepe, potrebne za ohranitev premoženja iz zapuščine, v okviru omejitev, ki jih določi sodišče.

Sodišče določi obseg pooblastila, da se tako upravitelju omogoči, da ohrani vrednost premoženja iz zapuščine. Upravitelj je odgovoren za vso škodo, ki jo povzroči s kršitvijo dolžnosti, ki jih določa zakon ali jih je določilo sodišče. Ob koncu zapuščinskega postopka dedičem predloži končno poročilo, sodišče pa določi njegov honorar in povračilo stroškov. Plača jih dedič, ki prejme zapuščino.

10 Kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Ob koncu zapuščinskega postopka notar izda sklep o dedovanju, ki velja kot sodna odločba. V sklepu so navedeni imena dedičev, premoženje, ki preide na vsakega od njih, in deleži zapuščine.

Na prošnjo dediča lahko notar med zapuščinskim postopkom izda potrdilo o skupnosti dedičev. To je „potrditev dejstev iz spisa“, tj. verodostojen dokument, ki ga izda notar, ki vodi zapuščinski postopek, predvsem za namene dokazovanja statusa dediča ali druge upravičene osebe, na katero naj bi se prenesla pokojnikova pravica (npr. odškodnina iz zavarovalne police, članske pravice, položaji v postopkih, ki trenutno potekajo, itd.).

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 03/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.